

MESTSKÝ ÚRAD V ŽILINE

Materiál na rokovanie pre
Mestské zastupiteľstvo v Žiline

Číslo materiálu: ____/2026

K bodu programu

SPRÁVA
k protestu prokurátora proti všeobecne záväznému nariadeniu mesta Žilina č. 5/2025
o dani za užívanie verejného priestranstva

Materiál obsahuje:

1. Návrh na uznesenie
2. Dôvodová správa
3. Materiál
4. Príloha

Materiál bol prerokovaný v komisii:

KD, KSZaB, KFaM

Predkladá:

Mgr. Peter Fiabáne
primátor mesta

Zodpovedný za vypracovanie:

RNDr. Radoslav Vozárik
vedúci odboru správy verejného priestranstva a životného prostredia

Žilina, 22.09.2026

NÁVRH NA UZNESENIE

Uznesenie č. __/2026

Mestské zastupiteľstvo v Žiline

I. vyhovuje

1. protestu prokurátora Okresnej prokuratúry Žilina č. PD 233/26/5511-5 zo dňa 20.07.2026 ako celku.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Dňa 20.07.2026 bol na Mesto Žilina doručený protest prokurátora Okresnej prokuratúry Žilina č. PD 233/26/5511-5 proti všeobecne záväznému nariadeniu mesta Žilina č. 5/2025 o dani za užívanie verejného priestranstva. Predmetom protestu sú ustanovenia § 6 ods. 7 a § 8 ods. 1 tohto všeobecne záväzného nariadenia.

Podľa § 27 ods. 3 zákona o prokuratúre, ak bol protest prokurátora podaný proti všeobecne záväznému právnomu predpisu uvedenému v § 21 ods. 3 písm. f) tret'om bode a orgán verejnej správy zistí, že protest je dôvodný, je povinný bez zbytočného odkladu, najneskôr do 90 dní od doručenia protestu prokurátora, všeobecne záväzný právny predpis zrušiť alebo ho podľa povahy veci nahradiť všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý bude v súlade so zákonom, prípadne aj s ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi. O vyhovení protestu a zrušení alebo zmene všeobecne záväzného právneho predpisu alebo o nevyhovení protestu upovedomí orgán verejnej správy prokurátora v lehote podľa prvej vety.

Podrobné odôvodnenie protestu prokurátora, ako aj navrhovaného postupu riešenia sa nachádza v priloženej správe.

Materiál bol prerokovaný na Komisii dopravy dňa 01.09.2026, Komisii sociálnej, zdravotnej a bytovej dňa 02.09.2026 a na Komisii finančnej a majetkovej dňa 01.09.2026. Všetky uvedené komisie odporúčajú predložený materiál schváliť.

MATERIÁL

SPRÁVA

k protestu prokurátora proti všeobecne záväznému nariadeniu mesta Žilina č. 5/2025 o dani za užívanie verejného priestranstva

Dňa 23.09.2025 bolo uznesením Mestského zastupiteľstva v Žiline schválené všeobecne záväzné nariadenie č. 5/2025 o dani za užívanie verejného priestranstva, ktoré nadobudlo účinnosť dňa 18.10.2025.

Okresná prokuratúra Žilina, na základe podnetu fyzickej osoby, v ktorom sa domáhala preskúmania zákonnosti všeobecne záväzného nariadenia mesta Žilina č. 5/2025 o dani za užívanie verejného priestranstva (ďalej ak ako „VZN“), preskúmala predmetné VZN a skonštatovala nesúlad ustanovení § 6 ods. 7 a § 8 ods. 1 tohto VZN so zákonom. Súčasne podľa § 23 ods. 2 písm. f) zákona o prokuratúre navrhla ustanovenie § 6 ods. 7 a § 8 ods. 1 všeobecne záväzného nariadenia zrušiť.

V § 6 ods. 7 VZN sa uvádza: „V prípade zistenia neoprávneného užívania verejného priestranstva, t.j. bez povolenia podľa § 9, odseku 1 a odseku 2, je správca dane oprávnený vyrubiť daň za užívanie verejného priestranstva rozhodnutím s prislúchajúcou sadzbou dane zvýšenou o 50 %.“

V zmysle predloženého protestu prokurátora však stanovenie zvýšenej sadzby dane ako formu sankcie za porušenie povinnosti oznámiť užívanie verejného priestranstva nemá oporu v zákone a je v rozpore s ustanovením § 36 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov v spojení s § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení.

V § 8 ods. 1 VZN sa uvádza: „Daňovník je povinný požiadať písomne správcu dane o osobitné užívanie verejného priestranstva minimálne 7 dní pred vznikom daňovej povinnosti.

V žiadosti sa uvedie najmä:

- a) obchodné meno/meno priezvisko, sídlo/trvalý pobyt, IČO/r. č., kontaktné údaje,
- b) lokalizácia záberu verejného priestranstva spolu so situačným nákrešom,
- c) požadovaná plocha v m²,
- d) doba a účel užívania verejného priestranstva.“

V zmysle predloženého protestu prokurátora však zákon priamo v § 34a ods. 1 upravuje lehotu, v ktorej je daňovník povinný oznámiť svoj zámer osobitného užívania verejného priestranstva, ktorou je v spojení s § 34 predmetného zákona najneskôr deň začatia užívania verejného priestranstva.

Nakoľko zákon v ustanovení § 36 neumožňuje mestu vo všeobecne záväznom nariadení ustanoviť inú lehotu, je ustanovenie § 8 ods. 1 VZN v rozpore s ustanovením § 36 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov v spojení s § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení.

Mesto Žilina sa s argumentáciou prokurátora týkajúcou sa namietaných ustanovení stotožňuje a protest prokurátora považuje za dôvodný. Namietané ustanovenia VZN sú skôr formálne a v praxi sa takmer nevyužívali. Okresná prokuratúra svojim protestom nepriamo potvrdila správnosť všetkých ostatných ustanovení VZN, čo vnímame pozitívne.

Na základe vyššie uvedených skutočností navrhujeme Protestu prokurátora okresnej prokuratúry Žilina č. Pd 233/26/5511-5 zo dňa 20.07.2026 vyhovieť a schválením dodatku k predmetnému VZN problematické ustanovenia § 6 ods. 7 a § 8 ods. 1 všeobecne záväzného nariadenia zrušiť.

Príloha: Protest prokurátora

OKRESNÁ PROKURATÚRA ŽILINA
Moyzesova 20, 011 56 Žilina 1

Mesto Žilina
Mestské zastupiteľstvo
Námestie obetí komunizmu 1
038 15 Blatnica

Váš list číslo/zo dňa

Naše číslo
Pd 233/26/5511-5

Vybavuje
JUDr. Natália Šujaková

Žilina
20. 07. 2026

Vec:

P r o t e s t prokurátora podľa § 22 ods. 1 písm. a), § 23 a § 27 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov

Podľa § 22 ods. 1 písm. a), § 23 a § 27 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) podávam Mestskému zastupiteľstvu mesta Žilina

p r o t e s t p r o k u r á t o r a

proti Všeobecne záväznému nariadeniu mesta Žilina č. 5/2025 o dani za užívanie verejného priestranstva, ktoré bolo schválené na Mestskom zastupiteľstve mesta Žilina dňa 23. 09. 2025, konkrétne proti ustanoveniam § 6 ods. 7 a § 8 ods. 1 všeobecne záväzného nariadenia, pretože uvedenými ustanoveniami všeobecne záväzného nariadenia boli porušené ustanovenia § 6 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a § 36 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov.

Súčasne podľa § 23 ods. 2 písm. f) zákona o prokuratúre navrhujem ustanovenie § 6 ods. 7 a § 8 ods. 1 všeobecne záväzného nariadenia zrušiť.

Podľa § 21 ods. 3 písm. f) bod 3 zákona o prokuratúre sa všeobecne záväzným právnym predpisom vydaným orgánom verejnej správy rozumie všeobecne záväzné nariadenie orgánu územnej samosprávy.

Podľa § 27 ods. 3 zákona o prokuratúre, ak bol protest prokurátora podaný proti všeobecne záväznému právnomu predpisu uvedenému v § 21 ods. 3 písm. f) treťom bode a orgán verejnej správy zistí, že protest je dôvodný, je povinný bez zbytočného odkladu, najneskôr do 90 dní od doručenia protestu prokurátora, všeobecne záväzný právny predpis zrušiť alebo ho podľa povahy veci nahradiť všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý bude v súlade so zákonom, prípadne aj s ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi. O vyhovení protestu a zrušení alebo zmene všeobecne záväzného právneho predpisu alebo o nevyhovení protestu upovedomí orgán verejnej správy prokurátora v lehote podľa prvej vety.

Podľa § 27 ods. 5 zákona o prokuratúre, ak orgán verejnej správy nevyhoví protestu prokurátora proti všeobecne záväznému právnomu predpisu uvedenému v § 21 ods. 3 písm. f) treťom bode, je prokurátor oprávnený podať žalobu na správny súd podľa osobitného predpisu.

O d ô v o d n e n i e :

Okresnej prokuratúre Žilina bol doručený podnet fyzickej osoby, v ktorom sa domáhala preskúmania zákonnosti Všeobecne záväzného nariadenia mesta Žilina č. 5/2025 o dani za užívanie verejného priestranstva (ďalej ak ako „VZN“). Okresná prokuratúra Žilina na základe uvedeného podnetu preskúmala predmetné VZN pričom zistila nasledovné:

V § 6 ods. 7 VZN sa uvádza: „*V prípade zistenia neoprávneného užívania verejného priestranstva, t.j. bez povolenia podľa § 9, odseku 1 a odseku 2, je správca dane oprávnený vyrubiť daň za užívanie verejného priestranstva rozhodnutím s prislúchajúcou sadzbou dane zvýšenou o 50 %.*“

Sadzba dane patrí medzi základné prvky daňovo-právneho vzťahu. Sadzbou dane sa v teórii daňového práva rozumie číselné meradlo, prostredníctvom ktorého sa zo základu dane vypočíta daň, resp. meradlo, pomocou ktorého sa z daňového základu stanoví daň. Spôsob určenia sadzby dane obcou vyplýva z tzv. splnomocňovacieho ustanovenia (§ 36 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov), v zmysle ktorého sadzbu dane, prípadne rôzne sadzby dane ustanoví obec všeobecne záväzným nariadením.

Podľa § 33 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov, sadzbu dane za užívanie verejného priestranstva určí obec v eurách za každý aj začatý m² osobitne užívaného verejného priestranstva a každý aj začatý deň.

Napriek tomu, že zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady obec v tejto otázke nelimituje, obec nemôže stanoviť výšku sadzby dane svojvoľne. Ak zákonná úprava

ponecháva obci možnosť určiť rozsah daňovej povinnosti ustanovením výšky ročnej sadzby dane, tak takéto zákonné splnomocnenie nezbavuje obec povinnosti konať (v rámci svojej normotvornej činnosti) tak, aby nedochádzalo k porušovaniu základného práva vlastníť majetok, príp. základného práva na podnikanie a porušovaniu princípov právneho štátu. Výška sadzby dane stanovená obcou by mala byť taká, aby nepredstavovala pre daňovníkov (skupiny daňovníkov) zjavne nadmernú záťaž, t. j. z hľadiska vzťahu medzi sledovaným verejným záujmom a legitímnymi individuálnymi záujmami daňovníkov (skupín daňovníkov) by nemala byť extrémne disproporčná (zákaz extrémnej disproporcionality).

Miestnu daň je preto potrebné vnímať ako povinnú nenávratnú platbu daňovníka v prospech mesta, ktorá je príjmom do rozpočtu obce. Mesto zas následne takto získané príjmy prerozdelení na financovanie, údržbu a chod mesta (okrem iného teda aj na údržbu verejných priestranstiev). Daň teda predstavuje akúsi úhradu jednotlivca za to, že štát (v tomto prípade samospráva) sa o neho stará.

Z takto zadefinovaného konceptu, účelu a funkcie dane je zrejmé, že súčasťou dane nemôže byť sankcia, ako forma trestu za nesplnenie si svojej daňovej povinnosti. Zodpovednosť za porušenie daňových povinností upravuje daňový poriadok (zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní v znení neskorších predpisov). Rovnako je dôležité spomenúť, že užívanie verejného priestranstva sa na účely vyrubenia dane len oznamuje a nepodlieha povoleniu (§ 34a ods. 1 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov).

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej ako „daňový poriadok“), podľa tohto zákona sa postupuje, ak osobitné predpisy neustanovujú inak.

Podľa § 154 ods. 1 písm. c) daňového poriadku, správneho deliktu sa dopustí ten, kto nesplní oznamovaciu povinnosť v ustanovenej lehote.

Podľa § 155 ods. 1 písm. d) daňového poriadku, správca dane uloží pokutu od 100 eur do 10 000 eur za správny delikt podľa § 154 ods. 1 písm. c); ak je správcom dane obec, uloží pokutu najviac do výšky vyrubenej dane alebo poplatku, nie menej ako 5 eur, najviac však do 10 000 eur.

To neznamená, že by neexistovali zákonné mechanizmy, ktoré by boli následkom za porušenie povinnosti daňovníka oznámiť mestu zámer užívať verejné priestranstvo. Sú obsiahnuté v daňovom poriadku, ktorý takéto porušenie definuje ako správny delikt (§ 154 ods. 1 písm. c) daňového poriadku), za ktorý je správca dane -mesto v zmysle § 155 ods. 1 písm. c) daňového poriadku oprávnený uložiť pokutu, prípadne by v konkrétnom prípade mohlo dôjsť aj k aplikácii § 156 daňového poriadku, teda k vyrubeniu úrokov z omeškania (za predpokladu splnenia zákonných podmienok).

Podľa § 4 ods. 3 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení (ďalej ako „zákon o obecnom zriadení“), obec pri výkone samosprávy najmä rozhoduje vo veciach miestnych daní a miestnych poplatkov a vykonáva ich správu.

Podľa § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení, obec môže vo veciach územnej samosprávy vydávať nariadenia; nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.

Podľa § 36 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov, obec ustanoví všeobecne záväzným nariadením najmä miesta, ktoré sú verejnými priestranstvami, osobitné spôsoby ich užívania, sadzbu dane, prípadne rôzne sadzby dane podľa určených kritérií alebo počas podujatí konaných na území obce, náležitosti oznamovacej povinnosti, prípadné oslobodenia od tejto dane alebo zníženia dane.

Z uvedeného vyplýva, že stanovenie zvýšenej sadzby dane ako formu sankcie za porušenie povinnosti oznámiť užívanie verejného priestranstva nemá oporu v zákone a je v rozpore s ustanovením § 36 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov v spojení s § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení.

V § 8 ods. 1 VZN sa uvádza: „Daňovník je povinný požiadať písomne správcu dane o osobitné užívanie verejného priestranstva minimálne 7 dní pred vznikom daňovej povinnosti.

V žiadosti sa uvedie najmä:

- a) obchodné meno/meno priezvisko, sídlo/trvalý pobyt, IČO/r. č., kontaktné údaje,
- b) lokalizácia záberu verejného priestranstva spolu so situačným nákrešom,
- c) požadovaná plocha v m²,
- d) doba a účel užívania verejného priestranstva..“

Podľa § 34a ods. 1 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov, daňovník je povinný oznámiť svoj zámer osobitného užívania verejného priestranstva správcovi dane najneskôr v deň vzniku daňovej povinnosti.

Podľa § 34 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov, daňová povinnosť vzniká dňom začatia osobitného užívania verejného priestranstva a zaniká dňom skončenia osobitného užívania verejného priestranstva.

Zákon priamo v § 34a ods. 1 upravuje lehotu, v ktorej je daňovník povinný oznámiť svoj zámer osobitného užívania verejného priestranstva, ktorou je v spojení s § 34 predmetného zákona najneskôr deň začatia užívania verejného priestranstva.

Nakoľko zákon v ustanovení § 36 neumožňuje mestu vo všeobecne záväznom nariadení ustanoviť inú lehotu, je ustanovenie § 8 ods. 1 VZN v rozpore s ustanovením § 36 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov v spojení s § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení.

V súlade s ustanovením § 23 ods. 5 zákona o prokuratúre **žiadame o včasné**

informovanie o čase a mieste prerokovania protestu prokurátora, pretože sa mienime zúčastniť jeho prerokovania.

JUDr. Martina Majková
námestníčka okresného prokurátora